

Absolutorium z wykonania budżetu za rok 2018

– Komisja Europejska i agencje wykonawcze

Podczas majowej sesji plenarnej Parlament Europejski ma podjąć decyzję w sprawie udzielenia absolutorium różnym instytucjom i organom Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018. Pierwszym elementem tego procesu jest sprawozdanie obejmujące Komisję Europejską (w tym sześć agencji wykonawczych), która odpowiada za zarządzanie największą częścią budżetu ogólnego UE. Komisji udziela się odrębnego absolutorium w odniesieniu do zarządzania europejskimi funduszami rozwoju, gdyż fundusze te nie stanowią części budżetu ogólnego UE – ich podstawą jest umowa międzyrządowa. Komisja Kontroli Budżetowej (CONT) zaleca Parlamentowi udzielenie Komisji Europejskiej i wszystkim sześciu agencjom wykonawczym absolutorium z wykonania budżetu za rok 2018. Zaleca również udzielenie absolutorium z wykonania operacji europejskich funduszy rozwoju w 2018 r.

Procedura udzielania absolutorium

W ramach rocznej [procedury udzielania absolutorium](#) Parlament Europejski podejmuje decyzję o udzieleniu, odroczeniu lub odrzuceniu absolutorium z wykonania budżetu w danym roku przez różne instytucje i organy UE. Może również formułować zalecenia dotyczące poprawy zarządzania finansami i wykonania budżetu UE. Po otrzymaniu zaleceń od Rady Parlament sprawdza, czy Komisja Europejska i [agencje wykonawcze](#) (utworzone przez nią w celu zarządzania konkretnymi zadaniami związanymi z programami UE) podczas wykonywania budżetu przestrzegały zasad należytego zarządzania finansami oraz obowiązujących przepisów i rozporządzeń.

Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) w sposób niezależny ocenia rachunkowość UE. Każdego roku ETO przygotowuje roczne sprawozdanie z wykonania budżetu, które stanowi kluczowy element procedury udzielania absolutorium. ETO sprawdza legalność i prawidłowość wydatków oraz ocenia stopień realizacji wyznaczonych celów.

Sprawozdanie roczne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego za rok 2018

W [2018 r.](#) łączne wydatki wyniosły 156,7 mld EUR, co stanowi 2,2 % całkowitych wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w państwach członkowskich UE lub 1,0 % dochodu narodowego brutto UE. Według ETO dochody za 2018 r. były legalne, prawidłowe i wolne od istotnych błędów.

W odniesieniu do wydatków ETO stwierdził, że są one również zgodne z prawem i prawidłowe, z wyjątkiem zwrotu kosztów. Opinia ETO w sprawie wydatków w roku budżetowym 2018 po raz trzeci z rzędu jest opinią [z zastrzeżeniami](#). Wcześniej, od 1994 r., ETO każdego roku wydawał negatywną opinię. W odniesieniu do całości wydatków ETO szacuje poziom błędu w przedziale od 1,8 do 3,4 %. Średnia wartość tego zakresu, określana jako najbardziej prawdopodobny poziom błędu, wynosi 2,6 %. Dla porównania: w 2017 r. wartość ta wynosiła 2,4 %, a w 2016 r. – 3,1 %. W 2018 r. ETO poinformował Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) o dziewięciu przypadkach podejrzenia o nadużycia finansowe (w 2017 r. było 13 takich przypadków). Największą część skontrolowanych wydatków (48 %) odnotowano w obszarze wydatków „Zasoby naturalne”. „Wsparcie bezpośrednie”, składające się głównie z płatności bezpośrednich dla rolników, stanowiło 7 % tego obszaru i było wolne od istotnych błędów. „Spójność”, czyli druga co do wielkości część skontrolowanych wydatków (20 %), charakteryzowała się występowaniem istotnego błędu, głównie ze względu na zwrot niekwalifikowalnych kosztów i naruszenia zasad rynku wewnętrznego. „Konkurencyjność” stanowiła trzecią pod względem wielkości część skontrolowanych wydatków (15 %).

Wyniki kontroli ETO za 2018 r. potwierdzają ustalenia z lat 2016–2017, mianowicie że sposób wypłaty środków ma wpływ na ryzyko wystąpienia błędu. Błędy były ograniczone głównie do wydatków obciążonych wysokim ryzykiem, w przypadku których płatności z budżetu UE dokonuje się w celu zwrotu kosztów wcześniej poniesionych przez beneficjentów. Tego rodzaju zwroty kosztów mogą podlegać złożonym warunkom kwalifikowalności, co z kolei może prowadzić do błędów. Na ten rodzaj wydatków przypadło ok. 51 % kwestii objętych audytem w 2018 r., a szacowany poziom błędu wyniósł 4,5 %. Dla porównania: w 2017 r. wartość ta wynosiła 3,7 %, a w 2016 r. – 4,8 %.

Niski poziom absorpcji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (27,3 % całkowitego przydziału środków w wieloletnich ramach finansowych) przyczynił się do zwiększenia zobowiązań pozostających do spłaty. Najwięcej zobowiązań pozostających do spłaty w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych miały takie kraje jak Polska, Włochy, Hiszpania i Rumunia. ETO ponownie podkreślił istotne zagrożenia, jakich źródłem dla

budżetu UE może być wysoki poziom zobowiązań pozostających do spłaty. ETO stwierdza również, że w dalszym ciągu należy koncentrować się na wynikach w zakresie wydatków UE.

W 2018 r. wydatki z [europejskich funduszy rozwoju](#) wyniosły 4,1 mld EUR, z czego 3,7 mld EUR poddano audytowi. Na podstawie 39 skwantyfikowanych błędów ETO oszacował, że poziom błędu wynosi 5,2 %. ETO stwierdził, że większość błędów miała związek z nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących zamówień publicznych, z wydatkami, które albo nie zostały poniesione, albo były niekwalifikowalne, z zadeklarowaniem kosztów ogólnych jako kosztów bezpośrednich oraz z brakiem dokumentów potwierdzających. ETO zaleca wzmocnienie spoczywającego na organizacjach międzynarodowych obowiązku przekazywania ETO, na jego wniosek, wszelkich potrzebnych mu dokumentów lub informacji.

Zalecenia Rady

Rada zaleca Parlamentowi Europejskiemu udzielenie [Komisji](#) i wszystkim [sześciu agencjom wykonawczym](#) absolutorium z wykonania budżetu za rok 2018. Zaleca również udzielenie absolutorium z zarządzania finansami [europejskich funduszy rozwoju](#) za rok budżetowy 2018. Rada ubolewa, że szacowany poziom błędu zgłoszony przez Trybunał nadal przekracza próg istotności i wzrósł w 2018 r. (2,6 %) w porównaniu z 2017 r. (2,4 %), po tym jak obniżył się z 3,8 % w 2015 r. i 3,1 % w 2016 r. Rada jest zaniepokojona wzrostem szacowanego poziomu błędu w odniesieniu do płatności dokonywanych na zasadzie zwrotu poniesionych kosztów z 3,7 % w 2017 r. do 4,5 % w 2018 r. i odnotowuje, że tego rodzaju wydatki, podlegające złożonym przepisom, są obciążone wysokim ryzykiem błędu. Rada wyraża zaniepokojenie ciągłym wzrostem zobowiązań budżetowych pozostających do spłaty (RAL), który stwarza ryzyko niewystarczających środków na płatności w celu uregulowania zaległych wniosków o płatność w kolejnych latach. Ubolewa również nad niską absorpcją europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w poprzednich latach obowiązywania obecnych WRF, głównie z powodu późnego przyjęcia odnośnego prawodawstwa. Podkreśla również zwiększenie ekspozycji budżetu UE na ryzyko z tytułu zobowiązań warunkowych wynikających z gwarancji.

Stanowisko Komisji Kontroli Budżetowej

W dniu 19 lutego 2020 r. komisja CONT przyjęła [sprawozdanie](#), w którym proponuje udzielenie absolutorium Komisji i wszystkim sześciu agencjom wykonawczym. Komisja CONT podkreśla, że poszanowanie praworządności jest zasadniczym warunkiem wstępnym przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami określonych w [art. 317](#) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Przypomina, że [art. 61](#) obecnego rozporządzenia finansowego rozszerzył definicję konfliktu interesów, i ubolewa nad faktem, że audytorzy Komisji wykryli przypadki domniemanego konfliktu interesów w Czechach w odniesieniu do polityki spójności. Komisja CONT wzywa Komisję Europejską do określenia mocniejszych kluczowych wskaźników skuteczności działania, które odzwierciedlałyby osiągnięcia unijnych programów i polityk w zakresie wydatków. Komisja CONT z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ETO zamierza przedstawić organowi udzielającemu absolutorium ocenę obejmującą wymiar zgodności i wyników w odniesieniu do każdej polityki. Komisja CONT dostrzega wyraźną potrzebę ściślejszej współpracy między służbami celnymi państw członkowskich, w szczególności w odniesieniu do strat z tytułu podatku VAT i podrabianych produktów, oraz wyraża zaniepokojenie ryzykiem niedostatecznej oceny dostaw towarów pochodzących z handlu elektronicznego z państw trzecich. Komisja Europejska powinna zwrócić większą uwagę na rozkład geograficzny funduszy na badania naukowe. Komisja CONT wzywa Komisję Europejską do przyspieszenia realizacji programów spójności i powiązanych programów w związku z wysokim poziomem niezaspokojonych zobowiązań, wynikającym z powolnego wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Jeżeli chodzi o wspólną politykę rolną, komisja CONT wyraża zaniepokojenie masowym wykupem gruntów rolnych w niektórych państwach członkowskich. Komisja CONT ubolewa, że według Komisji Europejskiej ogólne skutki stosowanych obecnie środków zazieleniania w odniesieniu do praktyk gospodarki rolnej i środowiska/klimatu są niepewne i wydają się dość ograniczone. Kładzie się nacisk na lepsze ujawnianie beneficjentów funduszy rolnych oraz na sprawiedliwy przydział dla rolników aktywnych zawodowo. Komisja CONT z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO) Komisji Europejskiej zamierza odzyskać ponad 1 mld EUR z programów, w których wykryła nieprawidłowości na Węgrzech.

W odrębnym [sprawozdaniu](#) komisja CONT proponuje udzielenie absolutorium z wykonania 8., 9., 10. i 11. europejskiego funduszu rozwoju za rok 2018.

Sprawozdania z procedury udzielania absolutorium: komisja przedmiotowo właściwa: CONT; [2019/2055\(DEC\)](#), sprawozdawczynie: Monika Hohlmeier (PPE, Niemcy); [2019/2065\(DEC\)](#), sprawozdawczynie: Michèle Rivasi (Verts/ALE, Francja).

